

СЕКЦІЯ 4
ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ
УМОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ
ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Гуменюк Н. Я.

*кандидат психологічних наук,
доцент кафедри соціальних комунікацій та права
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ
СТАНДАРТІВ У ВИЩУ ТЕХНІЧНУ ОСВІТУ УКРАЇНИ

Україна, прагнучи до членства європейської спільноти, безпосередньо взяла на себе зобов'язання провести роботу з підвищення якості національної освіти у відповідності до європейських стандартів. У цьому напрямку було зроблено чимало кроків.

Для забезпечення якісної вищої освіти, державою інтенсивно створювались комплексні системи нормативної документації у регулюванні діяльності вищого навчального закладу та забезпеченні європейських стандартів якості вищої освіти. Прийнята постанова «Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти» - 31.12.2005 р, «План дій щодо забезпечення якості вищої освіти України та її інтеграції в європейське і світове освітнє співтовариство на період 2010 року» - 2007 р.[1]. Механізми європейської інтеграції реалізовувалися і в рамках Болонського процесу, рушійною силою якого виступав Європейський центр вищої освіти.

До розв'язання проблеми якісної вищої освіти багато долучались і сучасні вітчизняні науковці (І. Булах, В. Вовк, С. Гончаренко, І. Зязюн, П. Коваль, Е. Помиткін, О. Романовський та ін.). Ними пропонувались різноманітні філософські, психологічні, педагогічні, соціологічні напрями реалізації стандарту, які сприяли би ефективному функціонуванню системи

забезпечення якісної професійної підготовки студентів. Активно розроблялись та впроваджувались інноваційні технології та засоби забезпечення європейських стандартів якості вищої освіти. Проте, незважаючи на ці, і інші ще кроки, Україна у сфері забезпечення якості освіти все ж таки відстає від загальноєвропейського рівня. Виходячи з цього, важливою умовою переходу до якісної вищої технічної освіти є її реформа.

Необхідність здійснювати реформу у системі освіти очевидна. Адже за останні роки, вона набула консервативного характеру та ознак старіння, перестала розвиватись. Відповідно, зацікавленість студентів і роботодавців у ній, все більше знижується. Це пояснюється насамперед тим, що випускникам вищих навчальних закладів, через низький рівень попиту на ринку праці, дедалі все стає важче працевлаштуватись. На питання: «Чи готові ви до самостійного життя, чи бачите Ви себе у своїй професійній діяльності?» майбутні фахівців відповідають негативно.

Зі сторони роботодавців, увага до вищої освіти та її якості зумовлюється конкурентоспроможністю та адаптивною здатністю сучасних фахівців до мінливих умов праці. Сьогодні роботодавець хоче бачити фахівця мобільним, з широким світоглядом, з неординарним баченням на розв'язання тих чи інших професійних завдань. Отже, необхідно змінювати традиційні підходи щодо організації системи вищої школи.

Досліджуючи особливості реформування системи вищої освіти В.Вовк визначає актуальними питання переходу від традиційного інформаційно-пояснювального викладу знань (коли викладач студентові давав студентам готові висновки, рецепти-поради, що призводило до формування догматичного, шаблонного мислення, перешкоджало прояву творчості в розв'язанні практичних завдань) до використання проблемно-пошукового методу та нових форм організації навчання («мозковий штурм», «лекції-прес-конференції, педагогічні ігри, соціально-психологічні тренінги тощо) [2].

Особливу увагу науковці зосереджують на самостійній формі навчання та вбачають її провідною формою у вищій школі.

І. Підласий зазначає, що активна самостійна діяльність студентів, направлена на виконання поставлених дидактичних цілей: пошук знань, їх закріплення, формування і розвиток умінь і навиків, узагальнення і систематизація знань [3].

Однак, результати нашого анкетного опитування засвідчують про неготовність студентів до таких змін та вимагають поступового нововведення у систему навчального процесу вищої освіти, й розробки методичних рекомендацій, щодо виконання самостійної роботи студентів.

Запорукою забезпечення якісних послуг у системі вищої освіти вітчизняні науковці (І. Зязюн, П. Коваль, Е. Помиткін, В.Чернобровкін та ін.) вбачають в особистості викладача. Сьогодні, образ викладача повинен відповідати викликам європейської спільноти, відзначатися широким науковим світоглядом на вирішення поставлених завдань.

Спрямовуючи свою уваги до особистості викладача вищого навчального закладу, уряд планує збільшити вимоги та критерії щодо їх кваліфікаційної підготовки. З однієї сторони, можна погодитись із новими вимогами. Проте, та економічна ситуація, яка сьогодні залишається не вирішеною, дещо ускладнює можливість її реалізації. Навчальні заклади не в змозі будуть надавати підтримку молодим науковцям-викладачам у їх професійному розвитку, а викладачі зважаючи на їх низький соціальний статус у суспільстві все менше будуть зацікавлені у науковій діяльності.

Таким чином, головною проблемою, що ускладнює процес реалізації європейських стандартів освіти є готовність, як керівників так і викладачів до впровадження нових вимог. Під готовністю, ми на сам перед розуміємо, внутрішньо-мотиваційну спрямованість, рівень самосвідомості, керівників та викладачів, інтерес, здібності, уміння та навички адаптуватись до нових вимог вищої освіти. Вирішення проблеми готовності ми вбачаємо у створенні сприятливих умов навчального процесу. Такими умовами ми

вважаємо: модернізацію матеріально-технічної бази вищої освіти; розробку професійно-орієнтованих програм; визначення, критеріїв оцінки якості навчального процесу; підтримка молодих викладачів у професійному зростанні; заохочення викладачів до наукової діяльності; безперервна розробка інноваційних освітніх технологій та їх впровадження у навчальний процес тощо.

Список використаних джерел:

1. Вернидуб Р. Забезпечення європейський стандартів якості вищої освіти. -- [Електронний ресурс]. Режим доступу: /inkonf.org/kand-psihol-n-vovk-vp-psihologichna-nauka-i-suchasni-pidhodi-do-modernizatsiyi-profesiyanoi-pidgotovki-maybutnogo-vchitelya/
2. Вовк В.П. Психологічна наука і сучасні підходи до модернізації професійної підготовки майбутнього вчителя / В.Вовк // Сьома міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Питання сучасної науки і освіти» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://inkonf.org/kand-psihol-n-vovk-vp-psihologichna-nauka-i-suchasni-pidhodi-do-modernizatsiyi-profesiyanoi-pidgotovki-maybutnogo-vchitelya/>
3. Підласий І. П. Педагогіка В 3 книгах. Книга 2. Теорія і технологія навчання. – М: Владос, 2007. – 576 с.

Король І.Б.

*старший викладач кафедри соціальних комунікацій та права
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

м. Івано-Франківськ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ У КОМУНІКАТИВНУ СКЛАДОВУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Перехід до європейських стандартів в системі вищої освіти України здійснюється відповідно до положень Лісабонської угоди, ратифікованої Україною, Берлінського Комюніке та принципів Болонського процесу. Цей процес передбачає реалізацію низки заходів, серед яких чільне місце займають: використання в організації навчального процесу методів і форм